

Informe de Conjuntura

Barcelona, setembre de 2020

Foment
del Treball Nacional

TAULA DE CONTINGUT

ENTORN INTERNACIONAL.....	5
DEMANDA I ACTIVITAT.....	8
EL FORT IMPACTE DEL COVID-19 EN EL SECTOR TURÍSTIC	12
FRANCE RELANCE: ¿UNA GUIA PEL 2030?	19
MERCAT DE TREBALL.....	22
PREUS I FINANÇAMENT.....	26
SECTOR PÚBLIC.....	29
SECTOR EXTERIOR.....	31

RESUM EXECUTIU

- A nivell internacional, destaca el creixement de l'economia xinesa en el segon trimestre de l'any (arribant als nivells precrisi), mentre en la resta d'economies del món s'observen les caigudes més significatives en dècades.
- L'evolució de l'activitat en forma de V asimètrica es comença a veure en els indicadors de curta freqüència, com la xifra de negocis de serveis o de la indústria, i també en el número de ERTOS. S'aprecia que el ritme de caiguda d'aquests indicadors és menor, però recuperar els nivells previs portarà més temps que el que s'ha trigat a perdre'ls, alguns índexs presenten increments en les seves taxes mensuals, tot i que la caiguda interanual és molt gran.
- Les dades de curta freqüència disponibles del tercer trimestre assenyalen un major alentiment del que es presumia, i que afecta especialment als sectors econòmics amb una forta interacció social lligat als nou brots epidemiològics de COVID-19 que han fet un cert enduriment de les mesures de salut pública.
- Al mercat financer d'Espanya, el crèdit de les empreses, que havia crescut amb molta força en els mesos de març i abril, especialment els de majors imports, comença a desaccelerar el seu ritme d'expansió. Aquest comportament ha estat molt important en moments de confinament, amb els avals de l'Estat via ICO, la qual cosa ha permès evitar l'ofec financer del sistema productiu. En aquest sentit, també cal destacar la solvència del sistema financer espanyol, que a diferència de la crisi del 2008-2013 permet aquest flux de crèdit, que sense ell, el desastre conjuntural hagués estat major. D'aquí ve que les mesures orientades a millorar la solvència del sistema financer siguin benvingudes per a la recuperació.
- D'altra banda, els efectes econòmics de la crisi estan sent comparativament més notables en l'economia espanyola, en termes de caiguda de PIB i de destrucció d'ocupació. Segons dades de l'OCDE, en la primera meitat de l'any, l'atur va augmentar en 406.000 persones a la Unió Europea, de les quals 197.000 corresponen a Espanya, és a dir, pràcticament la meitat (el 48,5%) de l'increment de la desocupació en el primer semestre a Europa és d'Espanya (sense comptar persones en ERTOS). Una altra vegada, com va ocórrer en l'anterior crisi, Espanya és el país que explica gran part de la destrucció d'ocupació. A l'Eurozona, el nombre d'aturats al primer semestre de 2020 va augmentar en 26.000 persones, la qual cosa implica que a Espanya l'increment de l'atur va ser 7,5 vegades el de la regió. Per tot això, és fonamental que les mesures d'acompanyament dels ERTOS apuntin al fet que aquest instrument sigui transitori i no definitiu, sobretot al turisme, la cultura i l'esport.
- Una de les principals conseqüències per a l'economia espanyola de l'actual crisi és el fortíssim increment del dèficit públic, en tant que la despesa estimada en el primer semestre pel COVID-19 arriba als 20.800 milions d'euros.

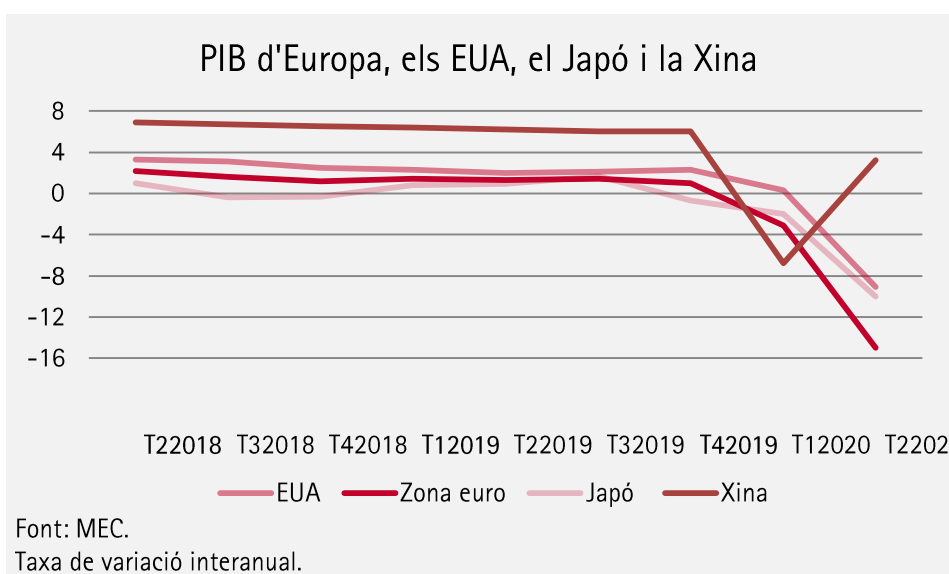
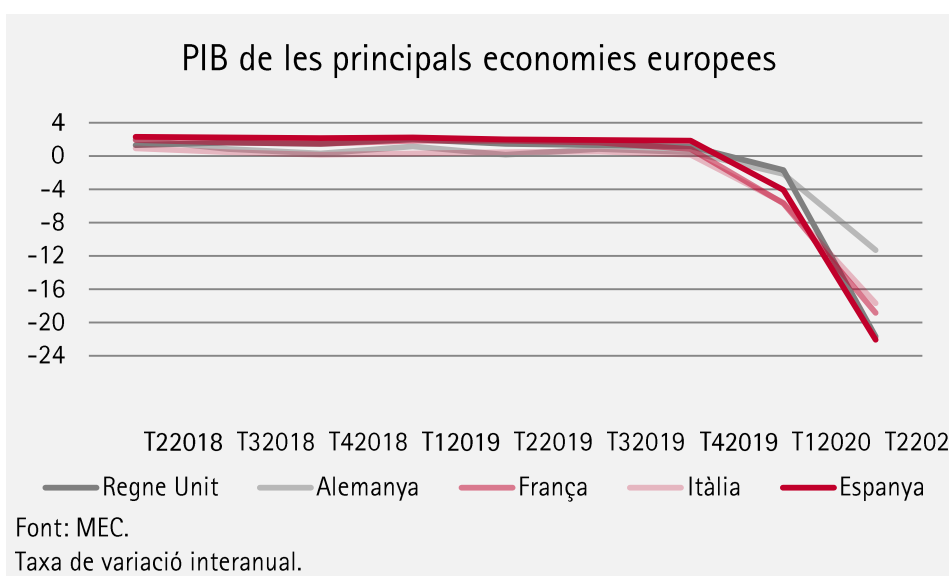
- Pel que fa als preus, es registra una disminució a Espanya i Catalunya, mentre que a l'Eurozona s'observa la primera variació negativa des del 2016. Resulta rellevant aquesta absència de tensions de preus tant quan permet que pugui traslladar-se en els pròxims anys aquesta política monetària acomodaticia al cicle, que facilitarà un major ritme en la recuperació econòmica.
- En el present informe de conjuntura es fa una anàlisi aprofundida sobre el sector turístic, que s'ha vist més colpejat de l'inicialment previst a Espanya, en un context on les pèrdues a nivell mundial han estat colossals.
- Des de Foment es posa èmfasi en la necessitat d'abordar plans com l'implementat a França, on s'ha posat en marxa un Pla de Rellançament, que atesa la crisi del COVID-19 també es focalitza a impulsar l'economia del país amb una visió a llarg termini, 2030, basat en tres pilars: l'ecologia, la competitivitat i la cohesió social, que caldria també incorporar en el nostre disseny de plans, i amb una participació activa dels agents econòmics i socials més representatius.
- En aquest sentit, cal contemplar el programa d'ajut europeu, on hi ha una part significativa d'ajuts directes, com una oportunitat única, de 140.000 milions d'euros, que cal focalitzar especialment a reforçar i millorar la competitivitat de la nostra economia, a més d'apaivagar els efectes negatius que pateixen sectors i empreses degut a les restriccions de salut pública associada a la COVID-19.
- Finalment, assenyalar que davant un nou context sanitari amb nous brots epidemiològics de COVID-19 i davant la disposició de material preventiu (màscares, EPIs, etc.), resulta imprescindible un control més afinat dels brots, que allunyi el contagi comunitari, i exigim una major responsabilitat en el conjunt de la ciutadania, a fi que es controli el contagi, i se suavitzi, en el seu moment, les restriccions sanitàries, a l'espera de la seva resolució terapèutica (bovines, tractaments, etc.). Sense solucionar la crisi sanitària no podem solucionar la crisi econòmica, i cal evitar que aquesta es converteixi en una crisi social, donat el fort component que a Espanya es dona en termes de pèrdua d'ocupació.

ENTORN INTERNACIONAL

L'economia europea ha registrat una contracció sense precedents al segon trimestre de l'any, amb una caiguda de l'11,4% intertrimestral a la Unió Europea i de l'11,8% a la zona euro. Respecte al mateix període de l'any passat, la disminució va ser del 13,9% i del 14,7%, respectivament.

A Alemanya el PIB va disminuir un 9,7% intertrimestral, a França un 13,8%, a Itàlia un 12,8% i al Regne Unit el PIB va registrar una variació negativa del 20,4%.

D'altra banda, fora de l'entorn europeu, cal esmentar, que el PIB dels EUA va registrar un descens del 9,1%, mentre que l'economia japonesa es va contreure un 7,8% intertrimestral. La gran excepció ha estat l'economia xinesa, que va registrar un augment de l'11,5%.

L'FMI, en el seu informe d'actualització de perspectives de l'economia mundial de juny, assenyala com a principal element, que la pandèmia del COVID-19 ha tingut un impacte més negatiu del que es preveia al primer semestre de l'any i que, a més, la recuperació serà més gradual del pronosticat, amb un grau d'incertesa inusualment elevat.

D'aquesta manera, el creixement mundial projectat passa a ser del -4,9% per al 2020, la qual cosa implica una correcció a la baixa d'1,9 punts percentuals respecte a les previsions d'abril. Al 2021, el creixement mundial repuntarà fins al 5,4%, és a dir, que el PIB serà aproximadament 6,5 punts percentuals més baix de l'estimat a principis del 2020.

Al primer trimestre de l'any, el creixement del PIB va resultar pitjor del que es preveia, amb excepció d'economies com la Xina, Alemanya o el Japó, i els indicadors d'alta freqüència apunten a una contracció més aguda al segon trimestre. Cal assenyalar, que no sols s'ha desplomat la inversió, sinó que el consum i la producció de serveis ha disminuït de manera molt pronunciada també.

Segons les projeccions de l'FMI, el PIB del grup d'economies avançades disminuirà un 8,0%, en tant que el creixement del grup d'economies de mercats emergents i en desenvolupament està projectat en -3,0%. Així mateix, enguany, el comerç mundial patirà una profunda contracció, d'aproximadament -11,9%, a causa de la demanda molt més feble de béns i serveis, inclòs el turisme.

L'FMI destaca que l'impacte en el mercat laboral ha estat catastròfic. Amb dades de la OIT, assenyala que la disminució mundial de les hores treballades en el primer trimestre de 2020, en comparació amb l'últim de 2016, va ser equivalent a la pèrdua de 130 milions d'ocupacions a temps complet. En el segon trimestre, la caiguda serà equivalent a més de 300 milions. L'impacte en el mercat laboral ha estat més fort en el cas de treballadors poc qualificats i del sector informal, amb grans desigualtats en termes de gènere.

Un altre aspecte a destacar de l'informe de l'FMI és que s'assenyala el gran impacte negatiu que la pandèmia tindrà en les llars de baixos ingressos i el perill que això suposa per a l'avenç registrat en els últimes dècades contra la pobresa extrema a nivell mundial. *"Aquestes projeccions impliquen un impacte negatiu particularment agut de la pandèmia en les llars de baix ingrés a escala mundial, que podria traduir-se en un substancial augment de la desigualtat. D'acord amb estimacions de l'ONU, prop de 1.200 milions de nens d'edat escolar (aproximadament el 70% del total mundial) s'han vist afectats. El resultat serà una greu pèrdua d'aprenentatge, que tindrà efectes negatius desproporcionats en les perspectives d'ingressos dels nens en països de baix ingrés".*

D'altra banda, la Comissió Europea, en el seu informe interí d'estiu, estableix que la pandèmia del COVID-19 ha causat una recessió més profunda i amb majors divergències de les esperades inicialment. La caiguda de la producció a Europa a la primera meitat de l'any va ser la més profunda des de la Segona Guerra Mundial, amb una contracció de l'economia europea entre 25% a 30% per sota de la seva capacitat en el període més estricte del confinament.

D'aquesta manera, la Comissió espera que el PIB es redueixi un 8,8% al 2020, amb un repunt del 6,0% al 2021. Aquestes previsions són pitjors que les de l'informe de primavera, i impliquen una

recuperació de l'economia cap a finals del 2021 un 2,0% per sota dels nivells anteriors a la crisi. Si bé la caiguda del PIB ha estat particularment pronunciada en el segon trimestre, al juny, els indicadors de cara al tercer trimestre suggereixen que l'economia comença a repuntar.

En relació al comerç, la Comissió projecta una caiguda del volum d'importacions mundials (sense la Unió Europea) de l'ordre de l'11,5%. Sobre els preus, la inflació es veurà fortament afectada a la baixa per la caiguda de la demanda, amb previsions del 0,3% per al 2020 i de l'1,1% per al 2021.

Finalment, l'OCDE, en el seu informe interí del 16 de setembre, assenyala que sense la ràpida i efectiva intervenció de les mesures adoptades en totes les economies, la contracció del producte hauria estat substancialment major.

D'altra banda, destaca que l'economia s'ha reactivat després de l'aixecament de les mesures de confinament, però el ritme de la recuperació ha anat perdent intensitat en els mesos d'estiu, amb senyals en aquesta direcció als indicadors de major freqüència (mobilitat, comandes, etc.). D'aquesta manera, l'OCDE estima que el PIB mundial baixarà un 4,5% enguany i que repuntarà un 5,0% el pròxim.

Quant a les recomanacions, l'OCDE també indica que cal invertir i destinar major quantitat de recursos a programes actius d'ocupació per a crear noves oportunitats en els treballadors desplaçats.

Variació anual	Previsions de creixement del PIB								
	2019	FMI			Comissió Europea			OCDE	
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Economia mundial	2,9	-4,9	5,4	-	-	-	2,6	-4,5	5,0
Zona euro	1,3	-10,2	6,0	1,3	-8,7	6,1	1,3	-7,9	5,1
EUA	2,3	-8,0	4,5	-	-	-	2,2	-3,8	4,0
Japó	0,7	-5,8	2,4	-	-	-	0,7	-5,8	1,5
Alemanya	0,6	-7,8	5,4	0,6	-6,3	5,3	0,6	-5,4	4,6
França	1,5	-12,5	7,3	1,5	-10,6	7,6	1,5	-9,5	5,8
Itàlia	0,3	-12,8	6,3	0,3	-11,2	6,1	0,3	-10,5	5,4
Espanya	2,0	-12,8	6,3	2,0	-10,9	7,1	-	-	-
Regne Unit	1,4	-10,2	6,3	1,5	-9,7	6,0	1,5	-10,1	7,6
Xina	6,1	1,0	8,2	-	-	-	6,1	1,8	8,0
Índia	4,2	-4,5	6,0	-	-	-	4,2	-10,2	10,7
Brasil	1,1	-9,1	3,6	-	-	-	1,1	-6,5	3,6
Rússia	1,3	-6,6	4,1	-	-	-	1,4	-7,3	5,0

Font: FMI, Comissió Europea, OCDE.

DEMANDA I ACTIVITAT

Segons l'avanç de Comptabilitat Nacional publicat el 31 de juliol, el PIB d'Espanya es va contreure, per segon trimestre consecutiu, considerant les dades d'activitat des d'abril fins a juny.

En termes inter trimestrals, la taxa de variació del PIB va passar del -5,2%, al primer trimestre fins al -18,5% al segon trimestre del 2020. En taxa interanual, la caiguda va ser del 22,1% davant la disminució del 4,1% del trimestre anterior. Això implica una contracció de l'economia de 18 punts percentuals.

En relació a l'ocupació, en termes d'hores treballades, es va observar una reducció del 21,4% respecte al trimestre anterior, i en taxa interanual la contracció va ser del 24,8% (20,6 punts percentuals de caiguda).

Des de la perspectiva de la demanda, l'aportació de la demanda nacional a la variació del PIB va ser de -19,2 punts i, d'altra banda, la demanda externa va contribuir amb -2,9 punts.

Concretament, es van reduir tant les exportacions de béns (del -3,7% al -28,5%) com de serveis (del -11,2% al -60,2%), i dins d'aquestes, la despesa de no residents en el territori econòmic baixa 68,3 punts (del -25,4% al -93,7%). Cal destacar, a més, la forta caiguda del consum privat i de la inversió, -25,7% i -26,8%, respectivament.

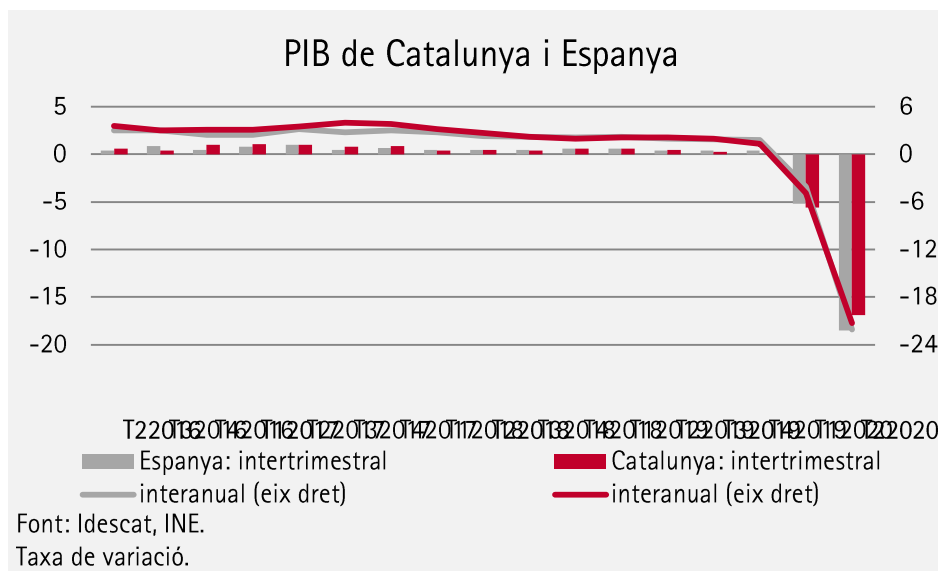
Des de la perspectiva de l'oferta, tots els sectors es van contreure, registrant caigudes entre el 20% i 30% interanual.

Espanya: PIB per components i sectors					
Taxa de variació interanual	T22019	T32019	T42019	T12020	T22020
PIB	2,0	1,9	1,8	-4,1	-22,1
Components:					
Consum final de les llars	0,7	1,3	1,2	-5,8	-25,7
Consum final de les AAPP	2,3	2,2	2,4	3,6	3,5
Formació bruta de capital fix	0,5	1,4	0,6	-6,5	-26,8
Exportacions	2,6	3,6	3,3	-6,1	-38,6
Importacions	-0,2	2,7	2,1	-5,5	-33,1
Demanda Nacional*	1,1	1,5	1,3	-3,7	-19,2
Demanda Exterior*	1,0	0,4	0,5	-0,4	-2,9
Oferta:					
Agricultura	-4,5	0,0	-5,4	0,3	7,4
Indústria	0,5	1,0	1,2	-6,0	-23,8
Construcció	4,5	2,5	0,9	-7,3	-29,9
Serveis	2,8	2,4	2,4	-3,1	-22,0

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

Segons l'Idescat, al segon trimestre, el PIB de Catalunya va caure un 21,3% interanual. El descens intertrimestral va ser del 16,9%.

Destaca la forta caiguda de tots els sectors d'activitat i de tots els components de la demanda, excepte el consum de les administracions públiques.

Catalunya: PIB per components i sectors					
Taxa de variació interanual	T22019	T32019	T42019	T12020	T22020
PIB	2,1	2,0	1,3	-4,1	-21,3
Components:					
Consum final de les llars	0,7	0,9	0,4	-7,4	-26,3
Consum final de les AAPP	1,8	3,4	3,4	4,5	5,3
Formació bruta de capital fix	2,0	5,7	-1,0	-6,3	-22,7
Exportacions	6,9	4,1	3,2	-4,8	-26,1
Importacions	3,2	3,4	-4,0	-7,9	-30,2
Demanda Nacional*	1,2	2,4	0,6	-5,0	-19,7
Oferta:					
Agricultura	-3,2	-3,7	-3,5	-2,8	-2,3
Indústria	-0,1	-0,3	-0,4	-5,1	-23,1
Construcció	3,5	1,0	-0,5	-8,4	-25,1
Serveis	3,1	2,8	1,7	-4,5	-20,4

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

Quant als indicadors de més curta freqüència, cal realitzar dues precisions. D'una banda, ja es disposa de dades que permetin avaluar les conseqüències que el període de confinament va tenir en l'economia. I per un altre, comencen a albirar-se els primers senyals de recuperació, encara que de manera desigual entre sectors. L'evolució temporal dels indicadors presenta una forma de V asimètrica, és a dir, caiguda pronunciada i recuperació més gradual.

L'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va caure un 20,0% anual al mes de juny –malgrat encadenar dos mesos consecutius amb taxes mensuals positives– destacant, en particular, el descens dels sectors relacionats amb el turisme. Per exemple, serveis d'allotjaments i agències de viatges van reduir el seu volum de negocis més d'un 90%, i transport aeri va baixar un 80%. Per part seva, l'índex general de volum de negoci del sector serveis a Catalunya va caure un 18,2%, similar a la mitjana del conjunt d'Espanya. Cal destacar, que les comunitats autònomes més dependents del turisme han sofert les majors baixades d'aquest indicador.

D'altra banda, al juny, la xifra de negocis de la indústria es va contreure un 16,5% anual en la sèrie corregida per a Espanya, la qual cosa implica un augment de 13 punts respecte al mes de maig. El sector que ha tingut un comportament més estable durant aquesta crisi ha estat el de béns de consum no durador, amb una baixada del 5,5% en el primer trimestre de l'any respecte a igual període de l'any anterior. A Catalunya, l'índex general va baixar un 13,9% (mitjana del conjunt d'Espanya: -11,4%).

L'índex de producció industrial (corregit d'efectes estacionals i de calendari) va registrar un descens del 6,4% anual per al conjunt d'Espanya al juliol, la qual cosa implica una millora en comparació amb les caigudes de dos dígitos observades des del mes de març. A Catalunya, l'índex general va baixar un 6,5% (mitjana del conjunt d'Espanya: -6,4%).

En relació al comerç, les vendes minoristes (índex general corregit d'efectes estacionals i de calendari), es van reduir un 3,9% anual al juliol, a Espanya, després de tocar fons amb una caiguda del 31,6% el mes d'abril. Únicament van augmentar les grans cadenes, amb una pujada del 0,6% anual. A Catalunya, l'índex general es va contreure un 5,5% (mitjana d'Espanya: -3,7%).

Quant a l'activitat turística, durant els set primers mesos del 2020, la despesa total dels turistes internacionals va caure un 72,6% respecte a igual període del 2019, aconseguint els 14.291 milions d'euros a Espanya, enfront dels 52.360 acumulats a juliol de l'any passat. Catalunya va representar el 19,3% del total de despesa, és a dir, 2.758 milions d'euros, la qual cosa implica una caiguda de 77,7% en termes anuals.

Per part seva, fins al juliol, van arribar a Espanya uns 13,2 milions de visitants, és a dir, un 72,4% menys que en igual període de l'any anterior. Catalunya, segona destinació turística d'Espanya –amb 2,9 milions de visitants, representant el 21,2% del total– va registrar una disminució del 75,6% anual.

Finalment, l'indicador de confiança del consumidor del CIS per a Espanya, ha tornat a baixar en els mesos de juliol i agost, aconseguint els 49,9 punts, mateix nivell del mes d'abril que va ser el més baix de la sèrie. Al juny, l'indicador va registrar un repunt fins als 60,7 punts, degut principalment a l'augment de l'índex d'expectatives, que va arribar als 90,5 punts, enfront dels 30,1 punts de l'índex de situació actual. A l'agost, l'indicador de situació actual es troba als 29,7 punts i el d'expectatives als 70,1. Tant l'índex general, com la valoració de la situació actual i les expectatives, tenen valors molt similars als obtinguts al 2012 i primers mesos del 2013 i també als que es van donar al 2008 i principis del 2009, que són els valors més baixos de la sèrie fins al moment.

A relació a les previsions per a l'economia espanyola, el Banc d'Espanya, en les seves "*Projeccions macroeconòmiques de l'economia espanyola (2020-2022)*" del 16 de setembre, va realitzar una actualització de les seves previsions. En comparació amb l'escenari de recuperació gradual plantejat al juny, els canvis en els supòsits externs tenen un efecte globalment negatiu sobre les projeccions de creixement del producte. Això és conseqüència, principalment, de l'encariment del petroli, l'apreciació del tipus de canvi de l'euro i l'evolució una mica menys favorable dels mercats exteriors en 2021 i 2022.

Cal destacar, a més, que el Banc d'Espanya estima una forta elevació del dèficit de les AAPP en 2020, que se situaria en el -10,8% i el -12,1% del PIB en cadascun dels dos escenaris considerats, la qual cosa suposaria augments aproximats d'entre 8 i 9 punts en comparació amb 2019.

Banc d'Espanya: projeccions de juny de 2020 per a la economia espanyola

	2019	Escenari 1			Escenari 2		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
PIB	2,0	-10,5	7,3	1,9	-12,6	4,1	3,3
IPC	0,8	-0,2	1,0	1,2	-0,3	0,8	1,1
IPC subjacent	1,1	0,7	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1
Taxa d'atur (%)	14,1	17,1	19,4	18,2	18,6	22,1	20,2

Font: Banc d'Espanya.

EL FORT IMPACTE DEL COVID-19 EN EL SECTOR TURÍSTIC

No és cap secret que un dels sectors més greument afectats pels efectes del COVID-19 sobre l'economia és el turisme. Aquesta afectació ha estat molt significativa a escala mundial, però aquells països, com Espanya, on el sector té un major pes sobre el PIB (12,3%, segons dades de l'INE), és on més s'ha notat.

Segons dades de l'Organització Mundial del Turisme (OMT) i de Nacions Unides (ONU), al 2019 el turisme va representar el 7% del comerç mundial, i la massiva caiguda d'ingressos d'exportació del turisme pel COVID-19 podria reduir el PIB mundial fins a un 2,8%; a més de fer perillar de 100 a 120 milions d'ocupacions directes al 2020.

Durant els primers mesos de l'any, l'arribada de turistes internacionals s'ha reduït en un 56% a escala mundial, amb una caiguda del 98% al mes de maig. Aquesta reducció del turisme mundial es deu principalment a les restriccions sobre la mobilitat internacional, especialment per via aèria, a causa del tancament de fronteres aplicat per la gran majoria de països per intentar de frenar la propagació del virus. S'estima que, durant els primers 5 mesos de l'any, es van perdre \$320 milers de milions en exportacions del turisme (més de 3 vegades el total de pèrdues durant la Crisi Econòmica Mundial del 2009).

Les projeccions sobre el sector de cara a final d'any, preveuen un decreixement del nombre de turistes internacionals d'entre un 58% i un 78% al 2020. El que suposaria una reducció de la despesa turística de \$1500 milers de milions al 2019 a entre \$310 i \$570 milers de milions al 2020. Aquest immens *shock* podria traduir-se en un descens d'entre 850 milions i 1100 milions de turistes internacionals i en la pèrdua d'entre \$910 milers de milions a \$1200 milers de milions en despesa.

La raó per la qual la caiguda del turisme suposa un impacte tan gran, no es deu només al pes del propi sector en el total del PIB, sinó pel seu efecte arrossegador sobre altres sectors importants de l'economia, com l'hostaleria, el transport, l'oci, la cultura, etc. A més, el sector turístic es caracteritza per ser molt intensiu en mà d'obra (amb alta presència de dones i joves), així com que la majoria d'empreses del sector (80%) són pimes i micro-pimes. La combinació de totes dues característiques converteix a aquests col·lectius en grups vulnerables donat el seu important pes en el sector turístic i la greu afectació del COVID sobre aquest.

Arribada de turistes internacionals (Gener - Maig 2020)

	Total 2019	Variació 2018-2019	Variació 2019-2020
Europa	745 Milions	4%	-47%
Amèrica	220 Milions	2%	-58%
Àsia i el Pacífic	361 Milions	4%	-60%
Àfrica	73 Milions	6%	-47%
Orient Mitjà	61 Milions	2%	-52%
Total (Mundial)	1.500 Milions	4%	-56%

Font: OMT, Juliol 2020.

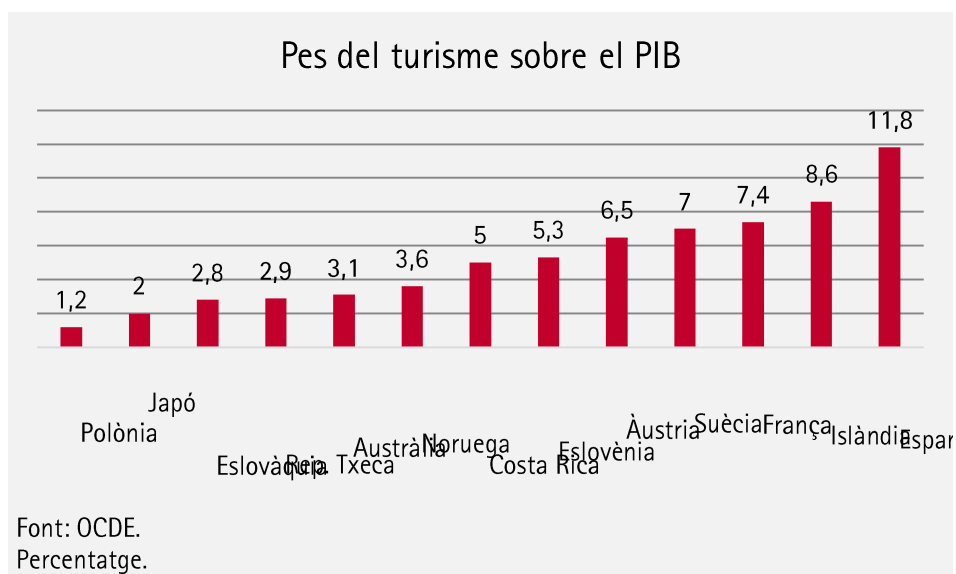
Espanya, al mes de juliol, segons dades de l'INE, va veure reduït el nombre de turistes internacionals rebuts en un 75% interanual, deixant el nombre de visites en tot just 2,5 milions de persones.

Cal destacar, no obstant això, que la caiguda interanual dels mesos d'abril i maig va ser del 100%, mentre que al mes de març va ser del 64,3% i al juny del 97,7%.

L'acumulat dels set primers mesos de l'any 2020 deixa una variació interanual negativa de fins a un 72,4% i supera amb prou feines els 13,2 milions de turistes.

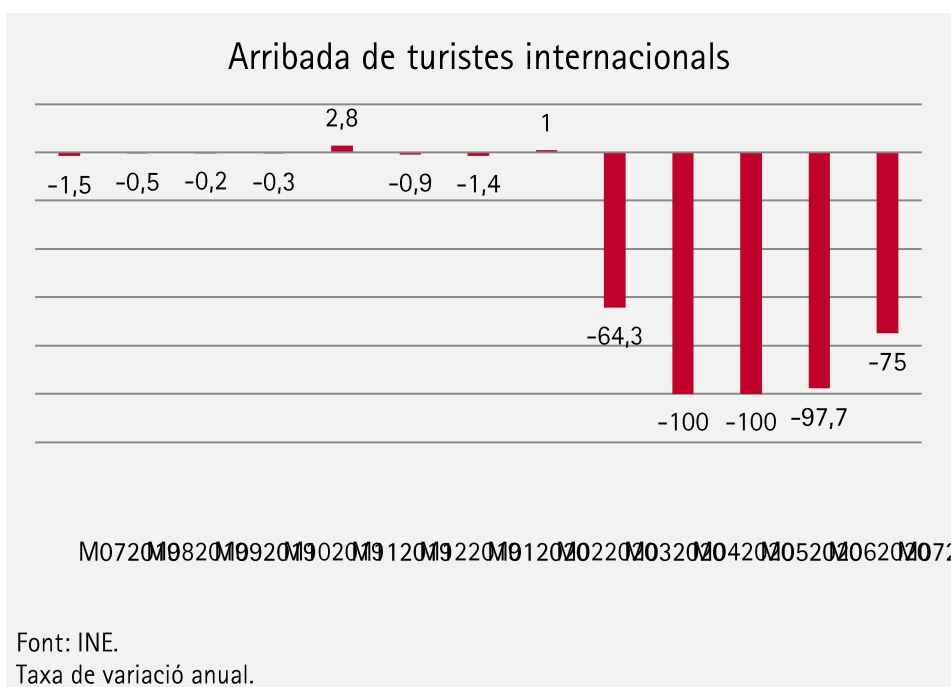
Com és ben conegut, la caiguda tan forta del sector turístic a Espanya i la seva absoluta aturada durant els mesos d'abril i maig, es deu a les estrictes mesures implementades a partir de la declaració de l'Estat d'Alarma i el conseqüent confinament que va durar des de mitjans de març fins a finals de maig. Si bé les restriccions s'han anat aixecant gradualment amb el Pla de Desescalada fins a arribar a l'anomenada "nova normalitat", l'activitat no ha recuperat el nivell anterior, pel fet que la demanda no és suficient com per a cobrir els costos d'explotació de l'oferta.

Cal recordar, a més, que Espanya és ni més ni menys que la segona potència mundial en turisme (83,7 milions de turistes al 2019; amb una despesa de 92,28 milers de milions d'euros, segons l'INE), només per darrere de França (90 milions de turistes aproximadament).

Amb un pes del 12,3% sobre el total del PIB, el sector turístic s'erigeix com un dels sectors clau de la nostra economia, i especialment en certes comunitats autònomes com Catalunya, qui representa el 25% del total del sector turístic espanyol.

És per això que una caiguda tan forta del sector turístic acaba tenint un fort impacte per a totes dues economies. Que a mitjà i llarg termini pot suposar greus conseqüències sobre l'activitat empresarial i l'ocupació.

Quant a la despesa total dels turistes internacionals, Espanya porta un acumulat negatiu del 72,6% aquest any 2020, respecte del mateix període del 2019 (quan va créixer un 3% respecte del 2018).

Segons país de residència, durant el mes de juliol, els turistes procedents de França (24,2% del total de visites) es van reduir en un 58,4% interanual. Les visites des d'Alemanya (17,5% del total), van caure un 65,2% interanual, i les del Regne Unit (15,3%) un 82,5% interanual.

Quant a la despesa per països, Alemanya representa el 18,7% del total, França un 15,3% i Regne Unit el 15,2%, si bé a nivell interanual van sofrir un enfonsament del 67,5%, 65,2% i 84,7%, respectivament.

Catalunya, al mes de juliol, s'ha erigit com a segon destí principal del turisme internacional amb el 17,7% del total, només per darrere de les Illes Balears (23,9%).

No obstant això, el nombre de visites s'ha reduït en un 81,6% respecte a 2019, quedant-se en tot just 436.742 visitants. Dels quals el 41,1% procedeix de França i l'11,8% de l'agregat de la resta de països d'Europa (és a dir, sense comptar Alemanya i Regne Unit, altres principals països).

El total acumulat d'arribades a Catalunya des de gener fins a juliol es veu disminuït en un 75,6%.

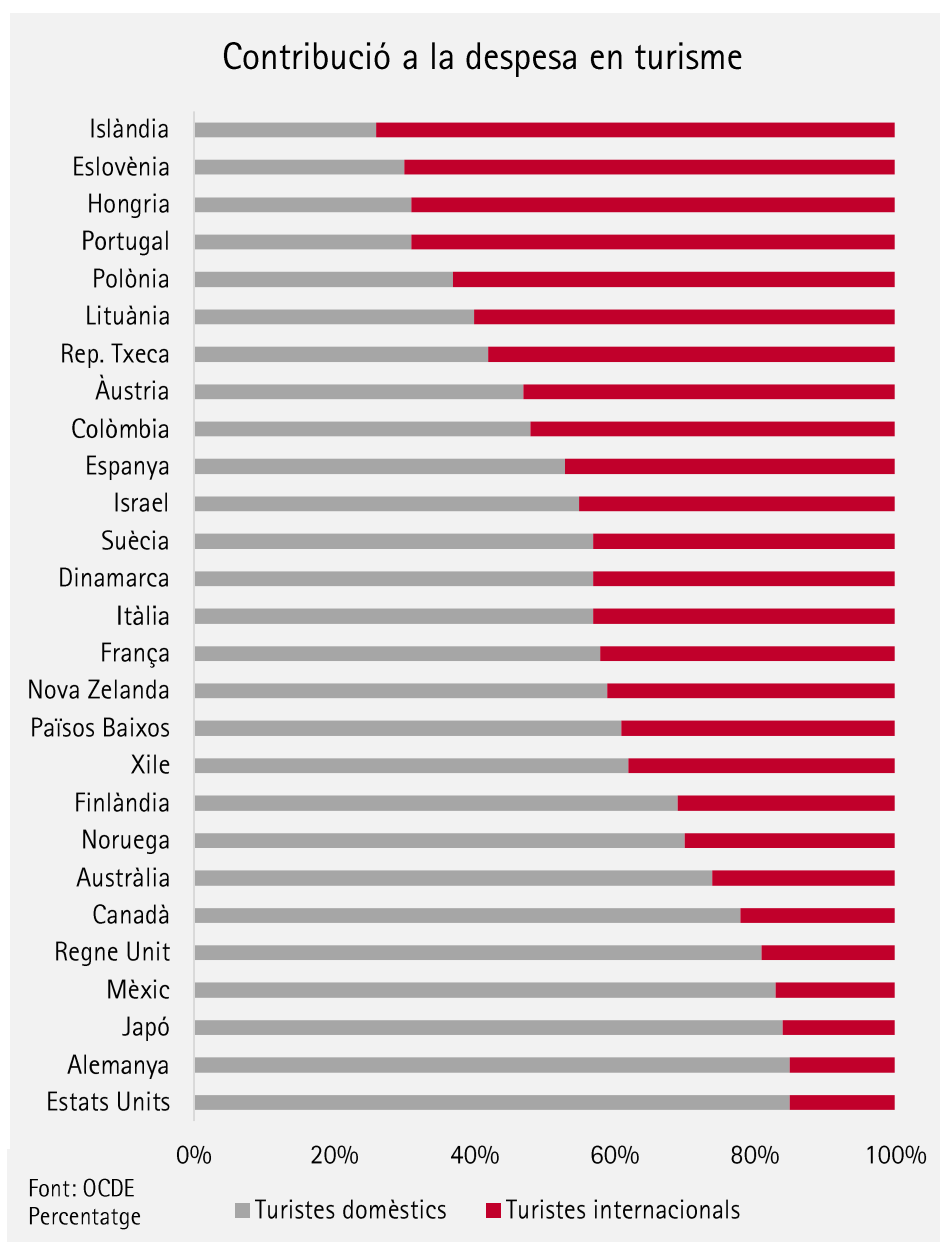
Quant a la despesa, Catalunya es va emportar el 17,3% de la despesa turística a Espanya al mes de juliol, de nou només per darrere de les Illes Balears (26%). Si bé va disminuir un 85,8% respecte al mateix mes de l'any 2019.

La despesa acumulada a Catalunya durant els primers set mesos de l'any 2020 deixa a Catalunya amb el 19,3% del total a Espanya, només darrere de Canàries (26,1%). Això suposa una pèrdua del 77,7% interanual.

Conclusions

Davant aquesta situació, les Nacions Unides i la OMT, han establert 5 prioritats per a reactivar el turisme, però aprofitant l'oportunitat per a fer d'aquest sector un de més resiliència, inclusiu i neutral en quant a les emissions de carboni. Aquestes prioritats són:

1. Mitigar els efectes socioeconòmics en els mitjans de vida, en particular l'ocupació i la seguretat econòmica de les dones.
2. Impulsar la competitivitat i crear capacitat de recuperació, entre altres, mitjançant la diversificació econòmica i el foment de les pimes.
3. Avançar en la innovació i la transformació digital del turisme.
4. Fomentar la sostenibilitat i el creixement verd.
5. Dedicar major atenció a la coordinació i al lideratge responsable.

A nivell espanyol, s'ha provat de mitigar l'efecte sobre el sector turístic per mitjà d'eines com els ERTOS, els ICOs i transferències directes (i encara està per definir quina part s'emportarà del Fons Europeu per a la Recuperació), i la promoció del turisme intern. No obstant això, aquestes mesures no han estat suficients per a compensar la pèrdua del turisme internacional.

Pel que es requerirà de mesures més contundents. De les mesures del Pla de Xoc presentat per Foment del Treball al maig creiem que encara és necessari posar èmfasi en:

- Promoció per a activar la demanda
  - Fer promoció del destí, dotada de recursos econòmics excepcionals.
  - Fer efectiu el valor estratègic del turisme per a Espanya, Catalunya i Barcelona; per mitjà de fets concrets i fefaents.

- Pla de rescat al sector turístic
  - Insistir en la necessitat d'articular un pla d'ajudes variable, en funció del volum de treballadors de cada empresa, per a les empreses turístiques a fons perdut.

- Àmbit laboral
  - Continuar reclamant la necessitat d'estendre els beneficis dels ERTOS per força major fins a Setmana Santa de 2021, amb les mateixes exoneracions de quotes a la Seguretat Social contemplades durant l'Estat d'Alarma. És estratègic per a les empreses a causa de la caiguda de la demanda i en les restriccions a la mobilitat, sobretot a Catalunya, ja que té forta dependència del turisme internacional.

- Àmbit financer / econòmic
  - Establir noves línies de finançament per al sector turístic amb avals públics d'un mínim del 90% per exemple d'Europa, amb interès 0 i manca de 12 mesos.
  - Facilitar el retorn de les línies de finançament atorgades, amb ampliacions de manques especialment pels préstecs ICOs.

- Àmbit fiscal
  - Reduccions al tipus mínim d'IVA establert per la directiva europea.
  - Supressió de l'impost sobre les estades en establiments d'allotjament turístic durant 24 mesos, a partir de que es reactivi l'activitat.
  - Ampliar l'ajornament d'impostos sense garanties ni interessos durant sis mesos.
  - Desenvolupar mecanismes senzills per a ajornar els pagaments d'impostos sense necessitat de tràmits burocràtics complicats o sancions.
  - Avançament del termini de retorn de l'IVA.
  - Suspensió temporal de la presentació dels impostos sobre la renda, de l'IVA i de l'IRPF durant un període mínim de 6 mesos.
  - Moratòria sense interessos pel pagament d'impostos (IRPF, IVA, IS), en un termini de 6 mesos.
  - Reducció del 50% de totes les taxes i impostos municipals (IBI, residus, aigua i Activitat econòmica).

- Pla Europeu de Recuperació
  - Reclamar que una part dels fons es destinin al turisme, per ser un sector transversal i dels més afectats.

- Altres mesures importants
  - Implementació d'un protocol sanitari per a tot el sector turístic definit en coordinació amb la Unió Europea i el sector privat.

Així i tot, la situació continua sent de gran incertesa a causa de l'aparició de rebrots i de l'encara llarga i agònica espera de l'arribada d'una vacuna o tractament.

Per tot això, i donada l'afectació de les mesures de salut pública en aquest sector (però també en uns altres amb gran component grupal o social) ha d'articular-se un conjunt de mesures que permeti la seva transacció fins que finalitzi la crisi sanitària, bé sigui per una vacuna o un tractament efectiu.

FRANCE RELANCE: ¿UNA GUIA PEL 2030?

Davant una crisi sense precedents com la que ha plantejat el coronavirus a nivell sanitari, econòmic i social, França, no sols va presentar en el seu moment un paquet més que generós de mesures fiscals, de liquiditat, laborals, socials, etc., sinó que ha decidit aprofitar també les oportunitats que han sorgit a partir d'aquesta crisi.

Per a això va presentar el passat 3 de setembre de 2020, el Pla "France Relance" (Pla de Rellançament de França), un full de ruta per a la reforma econòmica, social i ecològica del país, l'objectiu del qual és: construir la França del 2030.

Per a això destinarà 100 mil milions de € procedents del Govern i de la UE, equivalent a 1/3 del Pressupost General de l'Estat.

Aquest pla pretén posicionar a França com una nació líder en els sectors i tendències del futur que generin valor i impulsin el creixement i crear noves oportunitats per als joves o aquells que volen reciclar-se i/o adquirir nous coneixements. També permetria a França, igual que a Europa, reafirmar la seva fortalesa i atractiu en l'àmbit internacional.

Per al govern francès, aquesta crisi també genera oportunitats. Per això, el rellançament suposa un impuls que cadascú, al seu nivell, ha d'aprofitar. A més, incentiva a tota la ciutadania a aportar el millor de si mateixos per a contribuir al bé comú de la Nació per a reprendre el creixement. Cerca una societat amb major qualitat de vida: més sostenible, més unida, més independent i d'acord amb les aspiracions dels francesos, i que es desenvolupa a través de les regions com a pilars d'actuació.

La recuperació que es pretén aconseguir gira entorn de 3 prioritats: que sigui verd, social i territorial. Amb la finalitat d'enfortir la sobirania econòmica del país i la seva independència tecnològica.

Ecologia

L'objectiu és clar: convertir-se en la primera economia baixa en carboni d'Europa.

Per a això es destinaran 30 mil milions de € del total pressupostat que aniran destinats a 4 sectors prioritaris: la renovació energètica dels edificis; el transport; la transició agrícola i l'energia. Aquestes inversions permetrien a França desenvolupar-se mitjançant un creixement just i sostenible, és a dir, permetrien crear amb una visió a mitjà i llarg termini per a modernitzar l'economia francesa per mitjà de la transició ecològica.

Per tant, es pretén: identificar i invertir en els sectors i tecnologies nets del futur, fer costat a les empreses industrials perquè contaminin menys i tinguin èxit en la transició, relocalització d'empreses franceses per a limitar les importacions, fomentar el consum, etc. L'aposta per una societat més eficient i centrada en la proximitat també significa desenvolupar la competitivitat i nodrir la sobirania del país.

Competitivitat

La crisi ha recordat la importància de preservar el know-how industrial, científic i tecnològic en sectors essencials (salut, agricultura, educació, indústria, digital) per a assegurar la resiliència i sobirania d'un país.

El Pla de Rellançament de França, per tant, té com a objectiu secundar encara més fortament en els seus projectes a les seves indústries, i en particular a les pimes i les empreses de mitjana capitalització per a fomentar l'ocupació a les regions i per a enfortir la independència econòmica. D'aquesta manera, es destinaran 25.000 milions de € per a permetre una recuperació sostenible de l'activitat de les microempreses i les pimes, que representen $\frac{1}{3}$ de l'activitat econòmica de les empreses franceses.

Cohesió

El gran desafiament que tots els països hauran d'afrontar en els pròxims mesos serà evitar un augment de les desigualtats. A França són molt conscients d'això, per la qual cosa han identificat 3 grans reptes:

- Prestar un suport massiu al sistema sanitari per a dotar de major flexibilitat als centres, integrar la qualitat assistencial en les normes de finançament dels hospitals i centres mèdics municipals, així com posar l'accent en la prevenció.
- La preservació i salvaguarda de l'ocupació en territori francès. El pla apunta a enfortir el pes dels actors clau en la transformació del país. Com a tal, es brindarà suport a les estructures de l'economia social i solidària. I es destinaran recursos a la formació professional per a fer costat a joves, treballadors vulnerables o que desitgin continuar desenvolupant-se per mitjà d'un projecte formatiu.
- Suport específic a les autoritats locals que es beneficiaran d'ajudes per al finançament de les seves inversions i projectes d'estructuració.

Mètode: Consulta, velocitat d'execució i avaluació

Amb la finalitat que el Pla de Rellançament pugui ser executat de manera ràpida, se segueix un mètode estratègic que té com a objectiu en particular incloure a tots els actors entorn del diàleg i la consulta.

Es crearan comitès de seguiment per a assegurar la implementació de les mesures a nivell nacional i local:

- A nivell nacional, un comitè de seguiment, presidit pel Primer Ministre francès, supervisarà l'execució del pla de recuperació i mantindrà el calendari de compromisos.
- A nivell local, els comitès de seguiment regionals asseguraran que tots els actors locals estiguin informats de les maneres i fases d'implementació del pla, monitoraran l'avanç dels

projectes en els territoris i identificaran i resoldran els punts conflictius. Inclouran en particular els serveis estatals, representants de les comunitats locals i interlocutors socials.

Aliança amb les regions: la recuperació passarà pels territoris

Per al Govern francès, la crisi ha demostrat que les comunitats locals són actors essencials en el desplegament i la iteració entorn de mesures l'objectiu principal de les quals és nodrir la vitalitat de les regions i tenir un impacte perceptible en la vida quotidiana dels francesos. Per això, el 30 de juliol del 2020 es va signar una aliança amb les regions per a involucrar-les de prop en la reconstrucció del país.

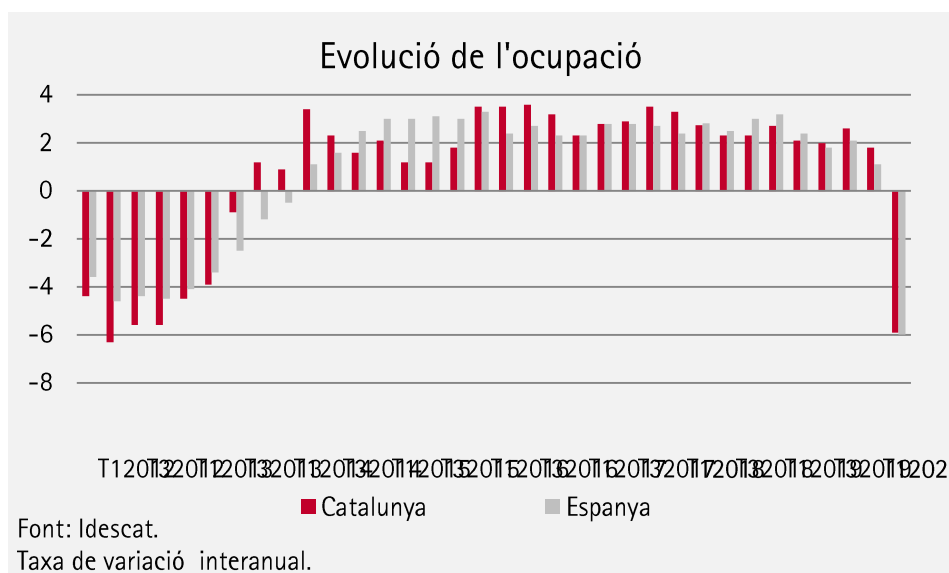
L'Estat ha alliberat així 600 milions d'euros en crèdits per a compensar la pèrdua d'ingressos i donar suport a les inversions realitzades per les regions, que s'han compromès, a canvi, a invertir massivament en la recuperació. Les seves prioritats giraran entorn de la transició ecològica, la recerca, la cohesió social i territorial, la salut, la formació professional o la modernització i desenvolupament de les infraestructures de transport. L'acord també estableix que les regions hauran de "proporcionar un fons de salvaguarda", que s'utilitzaria en cas d'una nova crisi.

Per tot això, el Govern espanyol pot i té una guia addicional per al seu Pla de Reconstrucció, que s'espera que presenti a l'octubre, que alhora inclogui mesures a curt i mitjà termini, i també incorpori una visió a llarg termini que aprofiti les finestres d'oportunitat per a ser més eficients i resilients, i en definitiva marcar un full de ruta que permeti convertir-nos en un país més competitiu, atractiu per a la inversió, cohesionat socialment i generador d'un creixement sostenible.

Aquest va ser l'esperit de Foment, quan va dibuixar en el Pla de Xoc presentat al maig per a fer front a la crisi econòmica del COVID-19 amb actuacions i polítiques a curt i mitjà termini, i que ara seria necessari reflectir i complementar amb la seva integració en un Pla Estratègic a llarg termini. Com també és la iniciativa que entenem que hem de desenvolupar els agents econòmics i socials, de manera bipartida, o tripartida amb la Generalitat de Catalunya, per a posar negre sobre blanc el pla estratègic Catalunya 2030.

MERCAT DE TREBALL

Segons dades de l'EPA del segon trimestre d'enguany, a Espanya, l'ocupació va baixar en 1.074.000 persones respecte al trimestre anterior (sense incloure ERTOS).

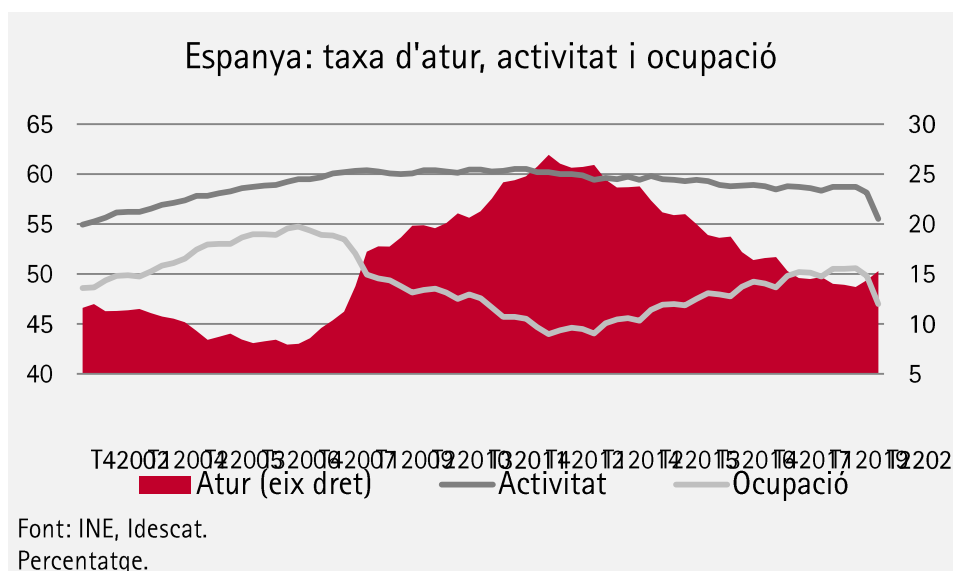
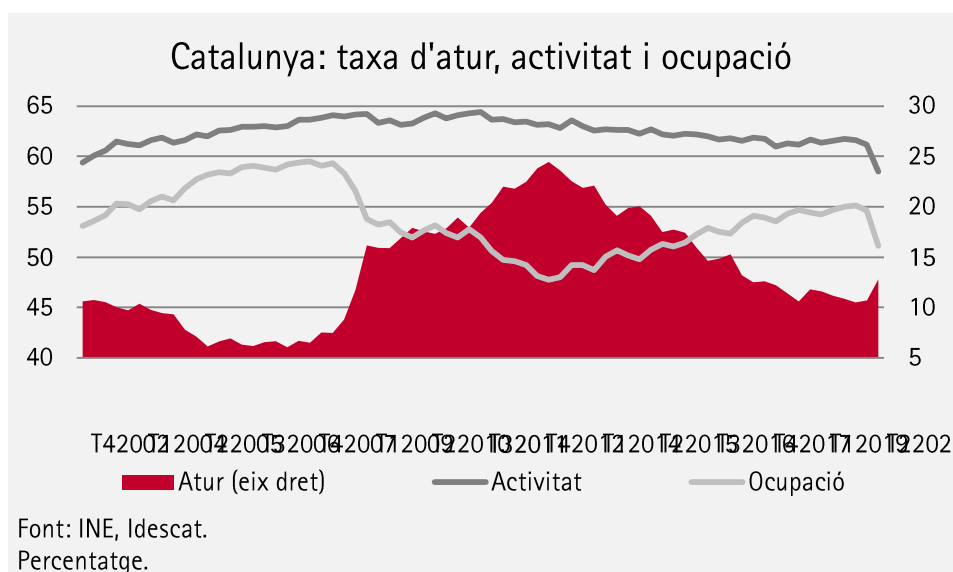
La suspensió o la reducció de jornada dels treballadors afectats per un ERTD, juntament amb la influència d'altres tipus d'absències al treball, es reflecteix en les hores efectives de treball realitzades, que van disminuir un 22,6% respecte al primer trimestre.

22

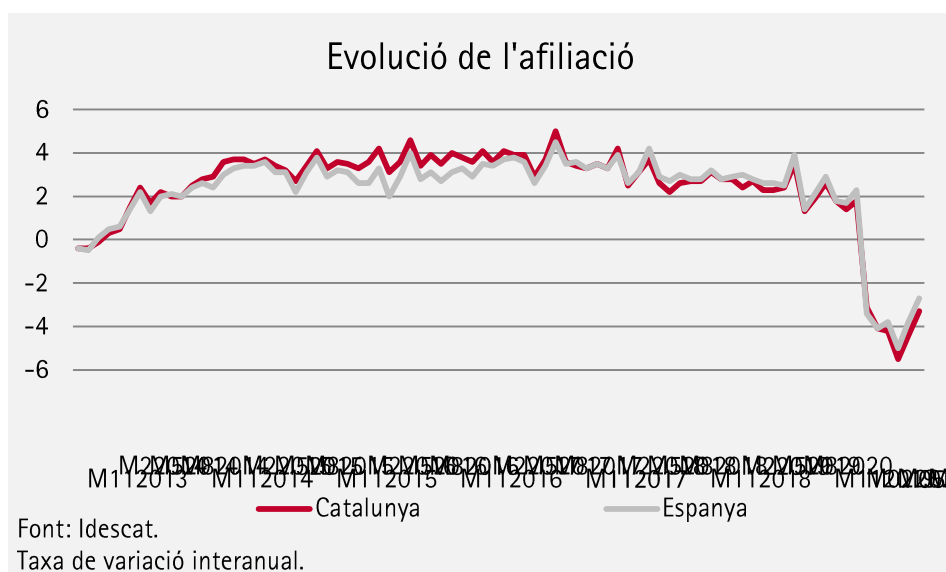
D'aquesta manera, el número d'ocupats que efectivament van treballar durant el segon trimestre van ser 13.901.000 persones, un 35,1% de la població major de 16 anys.

És important destacar, que l'atur va augmentar únicament en 55.000 persones a Espanya (taxa d'atur del 15,3%) perquè un gran nombre va passar a la inactivitat, categoria que va sumar 1.062.800 persones en el segon trimestre.

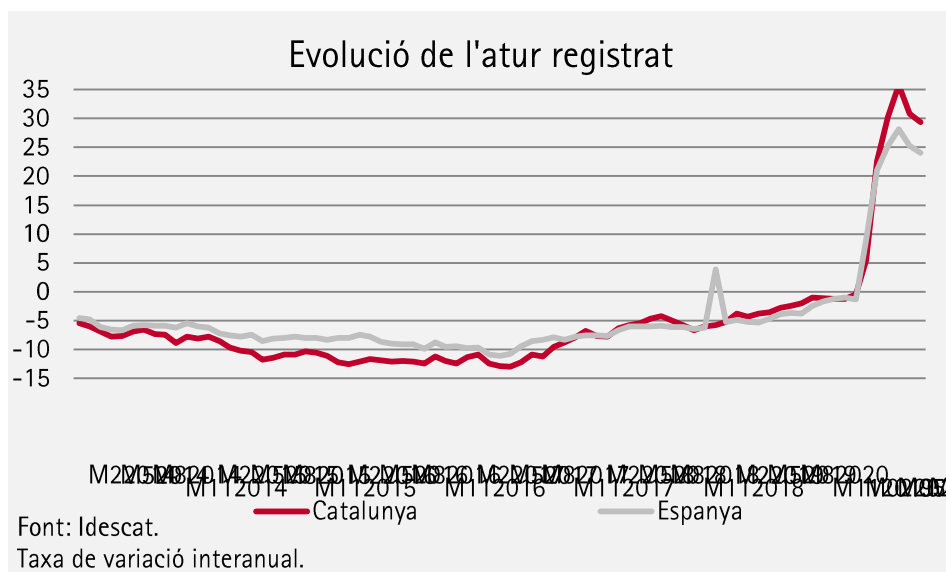
A Catalunya, l'ocupació es va contreure en 223.700 persones en el segon trimestre de l'any, l'atur va créixer en 61.300 persones i la població activa es va reduir en 162.400 persones. La taxa d'atur va créixer fins al 12,8%.

D'altra banda, l'afiliació total a Catalunya es va reduir un 3,3% interanual a l'agost, la qual cosa implica la sisena contracció consecutiva des de març. A Espanya, la caiguda va ser de 2,7%. La xifra d'afiliació actual ascendeix a 3.341.626 i 18.792.376 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

Al seu torn, l'atur registrat va augmentar el mes d'agost un 29,4% interanual a Catalunya i un 24,0% a Espanya. D'aquesta manera, el nombre d'aturats registrats a Catalunya assolix 480.642 persones i a Espanya 3.802.814.

En quan al mercat laboral es refereix, cal esmentar un recent estudi del FMI (*"Mitigating Long-term Unemployment in Europe"*) on s'analitzen quin tipus de polítiques públiques són les més efectives per a reduir l'atur de llarga durada a Europa, on la proporció de persones en atur per més d'un any és relativament elevada en comparació amb altres economies.

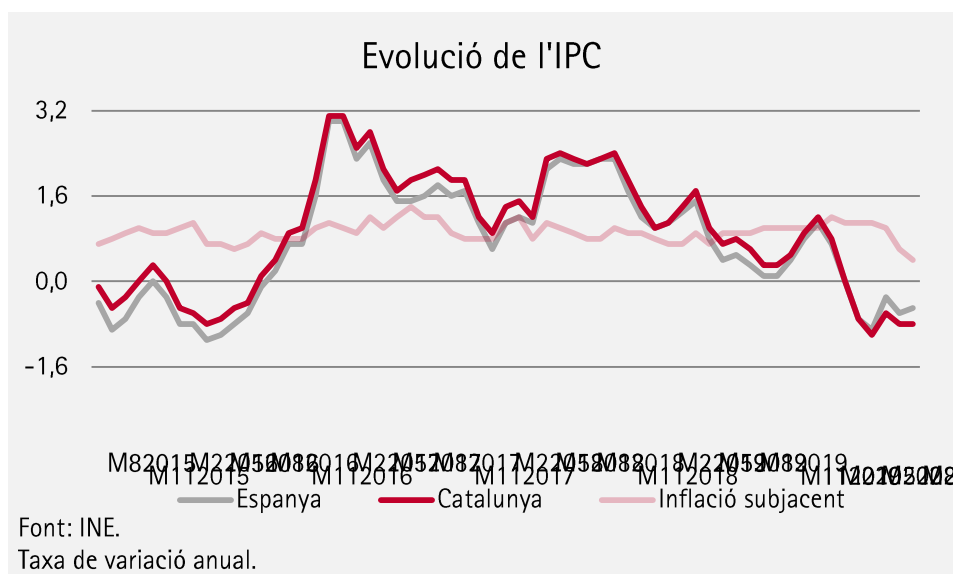
Entre els factors que semblen explicar la incidència de l'atur de llarga durada, es destaquen els desajustos de qualificació a la mà d'obra, la bretxa entre llocs vacants i ocupats i les polítiques d'ocupació. Dins dels diferents tipus de polítiques actives d'ocupació, les de formació professional i les d'incentius a *start-ups* resulten ser les més efectives per a reduir l'atur de llarga durada.

És justament a partir d'aquesta premissa que, des de Foment, s'insisteix en la necessitat de posar en marxa polítiques actives d'ocupació com les de formació professional. Aquest tipus de polítiques actives han de ser prioritàries en l'assignació pressupostària. Cal redreçar els fons finalistes de les quotes de formació professional abonades a la Seguretat Social al seu objectiu i no derivar-les cap a altres.

PREUS I FINANÇAMENT

El mes d'agost, la inflació anual es va situar en el $-0,5\%$ per al conjunt d'Espanya, una dècima superior a la registrada el mes anterior, sent el cinquè registre negatiu consecutiu des del mes d'abril. A Catalunya, la taxa anual de variació dels preus va ser de $-0,8\%$. Cal destacar, que des del mes de febrer la inflació ha disminuït 1,2 punts a Espanya i 1,6 punts a Catalunya.

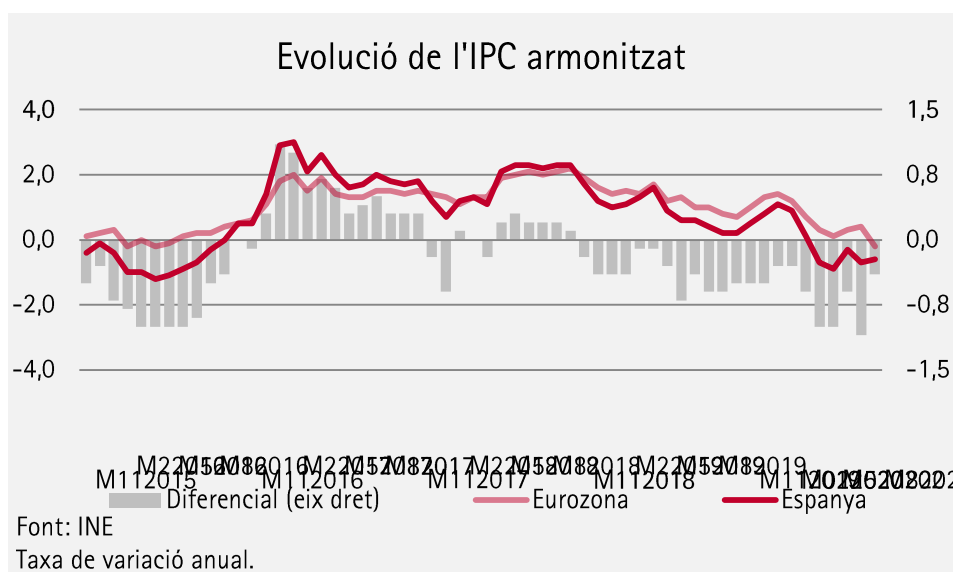

D'altra banda, la inflació subjacent –índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics– va disminuir dues dècimes, fins al $0,4\%$ a l'agost.

Així mateix l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus a l'Eurozona– es va situar en el $-0,6\%$, per sota de la inflació de la Unió Monetària ($-0,2\%$).

Les estimacions pels propers dos anys assenyalen que no hi hauran tensions de preus, que aquest any probablement el signe serà negatiu, i que possiblement al 2021-2022 hi hagi un nivell baix associat a l'evolució dels preus de l'energia, i una certa contenció de la inflació subjacent.

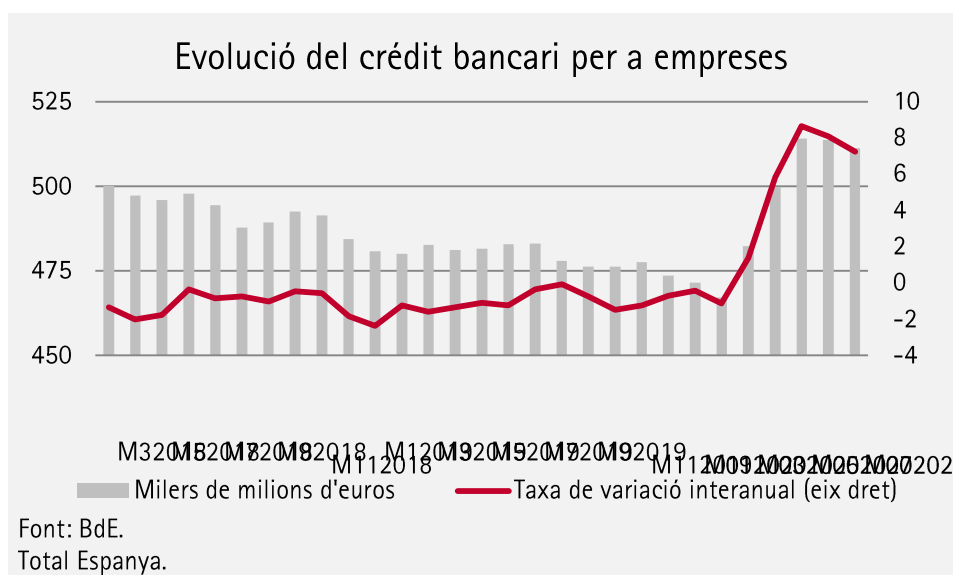
Resulta rellevant aquesta absència de tensions de preus tant en quan permet que pugui traslladar-se en els pròxims anys aquesta política monetària acomodaticia al cicle, que facilitarà un major ritme en la recuperació econòmica.

Pel que fa al finançament del sector privat de l'economia espanyola, la destinada a llars i ISFLSLL va disminuir un 0,8% al juliol, el que representa la sisena contracció consecutiva des del mes de març. El crèdit a l'habitatge es va contreure un 1,7% al juliol, mentre que el d'altres destins va augmentar un 1,8%, molt per sota dels nivells de creixement anteriors a març d'enguany.

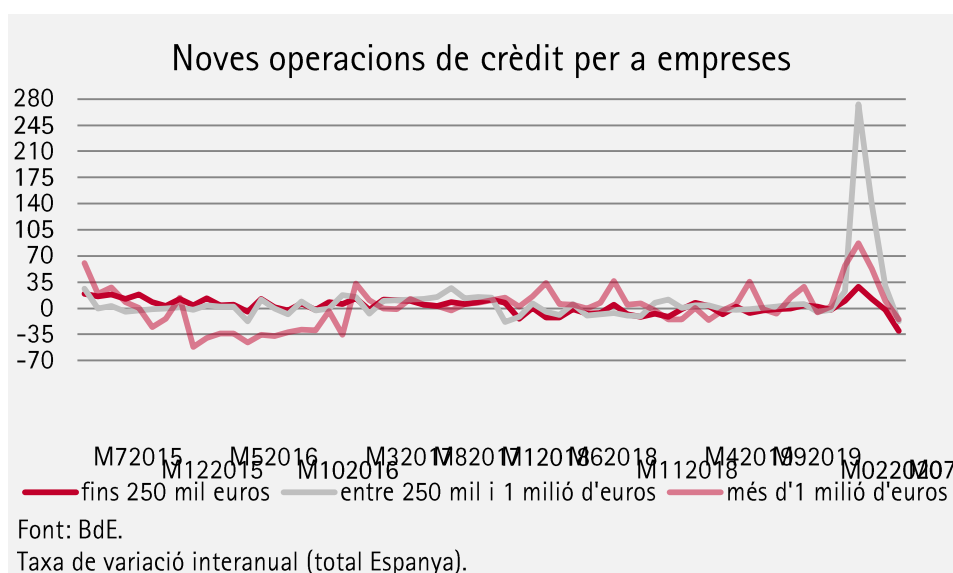
D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, els préstecs continuen augmentant a taxes elevades, un 4,5% al juliol. Aquests canvis, que ja començaven a registrar-se en el trimestre anterior, continuen reflectint tendències concordes amb una situació de recessió econòmica, amb una menor despesa de les famílies, major estalvi i la necessitat de recursos per part de moltes empreses.

Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 3,02% al juliol i per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser de 1,79%. Per a les llars i ISFLSLL, els tipus d'interès dels préstecs van ser de 1,92% per a l'adquisició d'habitatge i de 8,01% per al consum, mentre que per a altres fins la taxa va ser de 3,67%.

Així mateix les noves operacions de crèdit van créixer força en tots els trams, especialment el mes d'abril, quan es va registrar un pic. Els crèdits entre 250.000 i 1 milió d'euros van créixer amb major intensitat.

Aquest comportament ha estat molt important en moments de confinament, amb els avals de l'Estat via ICO, la qual cosa ha permès evitar l'ofec financer del sistema productiu. En aquest sentit, també cal destacar la solvència del sistema financer espanyol, que a diferència de la crisi del 2008-2013 permet aquest flux de crèdit, que sense ell, el desastre conjuntural hagués estat major. D'aquí ve que les mesures orientades a millorar la solvència del sistema financer siguin ben vingudes per a la recuperació.

SECTOR PÚBLIC

Segons les dades publicades per l'IGAE, amb dades acumulades fins al mes de juny, el dèficit consolidat (sense CCLL) va ascendir al -6,1% del PIB, la qual cosa implica un augment molt considerable enfront del -2,1% respecte al mateix període del 2019.

D'aquesta manera, el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat fins al mes de juliol de 60.413 milions d'euros, és a dir, 42.686 milions d'euros més, dels quals 20.800 milions correspondrien a la despesa consolidada derivada de la COVID-19: 911 milions de l'Administració Central, 3.890 milions de despesa en sanitat de l'Administració Regional i 16.000 milions als Fons de la Seguretat Social, aproximadament.

D'altra banda, els interessos reportats s'han reduït un 12,4% respecte a l'any 2019 i ascendeixen a 12.479 milions d'euros, la qual cosa implica un dèficit primari de 55.935 milions equivalent al 5,0% del PIB.

L'increment del dèficit fiscal es deu a una reducció dels ingressos de 7,2%, juntament amb una expansió de la despesa de 11,4%. Tenint en compte el sector de l'Administració, en el primer semestre de 2020, el deteriorament del dèficit consolidat obeeix, principalment, al fort increment del saldo negatiu de l'Estat.

Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2019	2020	%	2019	2020
Acumulat a finals de juny					
Administració Central	-10.515	-49.071	366,7	-0,84	-4,39
Estat	-10.346	-48.413	367,9	-0,83	-4,33
Organismes de l'Administració Central	-169	-658	289,3	-0,01	-0,06
Administració Regional	-8.345	-6.710	-19,6	-0,67	-0,60
Fons de la Seguretat Social	-6.868	-12.633	83,9	-0,55	-1,13
Sistema de Seguretat Social	-8.528	-2.487	-70,8	-0,68	-0,22
SPEE	1.593	-10.007		0,13	-0,89
FOGASA	67	-139		0,01	-0,01
Consolidat	-25.728	-68.414	165,9	-2,07	-6,11
Ajuda financera	58	110	89,7	0,00	0,01
Consolidat sense ajuda financera	-25.786	-68.524	165,7	-2,07	-6,12
PIB utilitzat	1.245.331	1.119.003			

Font: MH.

Per la seva part, Catalunya va registrar una necessitat de finançament 987 milions d'euros, enfront del dèficit de 1.656 milions d'igual període de l'any anterior, la qual cosa implica una reducció de 40,4%. La millora del dèficit de Catalunya s'explica perquè els recursos (11,9%) van créixer a un ritme major que les despeses (6,4%).

Operacions no financeres de Catalunya					
	Milions d'euros			% del PIB	
	2019	2020	%	2019	2020
Acumulat a finals de juny					
Recursos no financers	14.170	15.852	11,9	5,99	7,45
Impostos	6.202	6.563	5,8	2,62	3,09
Impostos sobre la producció i les importacions	1.332	930	-30,2	0,56	0,44
Impostos corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	4.612	5.430	17,7	1,95	2,55
Impostos sobre el capital	258	203	-21,3	0,11	0,10
Cotitzacions socials	9	7	-22,2	0,00	0,00
Transferències entre AAPP	6.152	7.785	26,5	2,60	3,66
Resta de recursos	1.807	1.497	-17,2	0,76	0,70
Usos no financers	15.826	16.839	6,4	6,68	7,92
Consums intermedis	2.591	2.741	5,8	1,09	1,29
Remuneració d'assalariats	6.345	6.685	5,4	2,68	3,14
Interessos	563	491	-12,8	0,24	0,23
Subvencions	235	272	15,7	0,10	0,13
Prestacions socials diferents de les transferències en espècie	300	355	18,3	0,13	0,17
Transferències socials en espècie	2.991	3.283	9,8	1,26	1,54
Formació bruta de capital fix	933	1.022	9,5	0,39	0,48
Transferències entre AAPP	1.493	1.564	4,8	0,63	0,74
Resta d'usos	375	426	13,6	0,16	0,20
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-1.656	-987	-40,4	-0,70	-0,46
PIB utilitzat	236.739	212.724			

Font: MH.

A més, és important destacar la forta caiguda dels ingressos tributaris, especialment en el segon trimestre de l'any, que cauen en 12% fins al juliol en termes acumulats, i que és del 7,8% si fem servir criteris homogenis.

Ingressos tributaris (Espanya)								
	Totals				Homogenis			
	T12020	T22020	T32020*	2020*	T12020	T22020	T32020*	2020*
IRPF	8,3	-30,1	-14,7	-12,0	4,8	-14,6	-17,8	-7,8
Societats	7,3	-13,0	-2,9	-1,3	4,6	-4,5	-5,7	-1,2
IVA	16,5	-70,0	-26,1	-	-	-23,9	-52,4	-29,2
Especials	3,8	-29,8	-32,7	-15,9	4,4	-16,0	-34,0	-10,8
IVA	4,7	-28,9	-12,7	-12,9	5,3	-27,5	-13,7	-12,1
Resta ingressos	8,7	-17,8	-49,8	-14,2	15,7	-11,5	-52,4	-9,5

Font: Agència Tributària. *Fins al juliol.

SECTOR EXTERIOR

La capacitat o necessitat de finançament de l'economia espanyola amb la resta del món (estadística relativa a la Balança de Pagaments que publica el Banc d'Espanya), està fortament determinada pel saldo del compte turisme. Al març d'enguany, el saldo de turisme va passar a ser de 800 milions d'euros enfront dels 3.000 milions del mateix mes de l'any anterior, és a dir, una caiguda interanual del 63% que va portar al fet que es registrés una necessitat de finançament en un mes de març per primera vegada des del 2012. El mes de juny, el saldo de turisme va ser pràcticament nul, quan en el mateix mes de l'any passat es va observar un superàvit de 5.200 milions d'euros.

El saldo de béns i serveis no turístics, al juny, va anar de 2.500 milions d'euros en comparació amb el dèficit de 400 milions del mateix mes del 2019. La caiguda interanual és menor que en els mesos anteriors: -8,6% enfront de -33,7% de maig en el cas de les exportacions, i -17,7% enfront de -38,9% al maig per a les importacions.

El saldo del compte corrent i de capital -que determina la capacitat o necessitat de finançament- va ser de 2.300 milions d'euros, import inferior a l'observat en el mateix mes del 2019 (4.100 milions d'euros). En termes acumulats de 12 mesos, el mes de juny de 2020, el saldo de la capacitat de finançament va aconseguir 20.200 milions d'euros, enfront dels 27.600 milions acumulats al juny de l'any passat.

D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns (publicades per la Secretaria d'Estat de Comerç del MITC) assenyalen que, al juny, les vendes a l'exterior van ascendir a 22.639,9 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment del 29,3% respecte a maig. Les vendes a l'exterior del primer semestre, que van totalitzar 124.101,4 milions d'euros, es van reduir un 15,8% interanual.

Les importacions van pujar un 21,7% respecte al mes anterior i, en termes acumulats de gener a juny, van aconseguir els 131.674,7 milions d'euros, la qual cosa representa una contracció del 18,8% interanual.

El saldo comercial deficitari va ser de 7.573,39 milions d'euros en el primer semestre de l'any, un 48,50% menor que el del 2019. El dèficit energètic va baixar un 35,8%, mentre que el saldo no energètic, va presentar un balanç positiu de 212,8 milions d'euros, enfront del dèficit de 2.587,1 milions d'euros del mateix període del 2019.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van disminuir un 11,8% anual al juny. En el conjunt del període gener-juny, les exportacions van baixar un 17,2% (30.950,6 milions d'euros, un 24,9% del total d'Espanya).

Per la seva part, les importacions es van reduir un 26,2% anual al juny. En el primer semestre, les importacions van caure un 22,7% (36.737,6 milions d'euros, un 27,9% del total d'Espanya). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 5.786,9 milions d'euros, un 43,1% menor que en igual període del 2019.

Comparativa internacional				
Variació anual 2020	Juny		Primer semestre	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Catalunya	-11,8	-26,2	-17,2	-22,7
Espanya	-9,2	-20,1	-15,8	-18,8
Alemanya	-9,4	-10,0	-13,4	-10,3
França	-18,9	-10,2	-21,5	-17,8
Itàlia	-12,1	-15,6	-15,3	-17,3
Zona euro	-8,8	-10,5	-13,1	-13,4
Regne Unit	-7,7	-10,0	-12,5	-12,9
UE-28	-16,8	-5,6	-15,6	-15,9
EUA	-23,8	-13,2	-16,5	-12,7
Xina	0,5	2,7	-6,2	-7,1
Japó	-26,2	-14,4	-15,4	-11,6

Font: MITC.

